

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ЗАТВЕРДЖЕНО»

перший проректор

Василь БАЛУХ

20__ р.

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації асистентів вчителів
у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича

«Методичний інструментарій та прикладні аспекти професіоналізації
асистента вчителя в умовах реалізації Концепції
«Нова українська школа»»

за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»
шифр і назва спеціальності

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
шифр і назва галузі

обсяг 30 годин (1 кредит ЄКТС)

«УХВАЛЕНО»

вченою радою факультету
педагогіки, психології та соціальної роботи

Голова вченої ради

Тетяна ФЕДІРЧИК

Протокол № 6 від «02» лютого 2022 р.

Чернівці
2022

РОЗРОБЛЕНО робочою групою кафедри педагогіки та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Керівник робочої групи:

Лариса ПЛАТАШ доцент кафедри педагогіки та соціальної роботи, доцент, кандидат педагогічних наук.

Робоча група:

1. Інна Ковальчук, доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та соціальної роботи.
2. Ярослав МУДРИЙ, доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та соціальної роботи.
3. Олександр ПОПОВ, кандидат педагогічних наук, асистент кафедри педагогіки та соціальної роботи.
4. Світлана АНДРІЙЧУК, кандидат педагогічних наук, асистент кафедри педагогіки та соціальної роботи, фахівець соціальної роботи служби соціальної роботи в громаді Чернівецького міського центру соціальних служб.

ЗАТВЕДЖЕНО на засіданні кафедри педагогіки та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Протокол № 6 від «01» лютого 2022 р.

Завідувач кафедри

Людмила ТИМЧУК

Програму підвищення кваліфікації асистентів вчителів, які забезпечують психолого-педагогічні та інклюзивні особливості організації освітнього процесу, розроблено відповідно до *Законів України* «Про освіту» (ст.59), «Про вищу освіту» (ст.60), «Про фахову передвищу освіту» (ст.24), «Про професійний розвиток працівників»; *Постанов Кабінету Міністрів України* від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»; від 29 липня 2020 року № 672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників»;

Наказів Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання»; від 18.10.2019 № 1310 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників для роботи в умовах інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти відповідно до вимог Концепції «Нова українська школа» (Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників для роботи в умовах інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти «Професійна діяльність асистента вчителя в інклюзивному освітньому середовищі»); 04.12.2020 № 1504 «Деякі питання професійного розвитку науково-педагогічних працівників»; від 30.10.2020 № 1341 «Про затвердження Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників Деякі питання професійного розвитку науково-педагогічних працівників»; від 06.01.2021 № 30 «Оперативний план дій Міністерства освіти і науки України на 2021 р.»; від 13. 09.2021 № 981 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації асистентів вчителів «Професійна діяльність асистентів учителів в умовах реалізації державного стандарту базової середньої освіти»); *Положення про порядок надання платних освітніх послуг з підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та фахової передвищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича та ін.*

Цільова аудиторія: асистенти вчителів.

Мета програми підвищення кваліфікації:

розвиток професійних компетентностей асистентів учителів, необхідних для ефективної роботи в інклюзивному освітньому середовищі, відповідно до існуючого нормативно-правового забезпечення, сучасного розуміння інклюзивного навчання; забезпечення особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти та Концепції «Нова українська школа».

Напрями підвищення кваліфікації:

- формування у здобувачів освіти ключових компетентностей, визначених ч.1 ст. 12 Закону України «Про освіту» – 10 год.;

- розвиток професійних компетентностей, необхідних для партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу, забезпечення особистісно

орієнтованого спрямування освітнього процесу в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти та Концепції «Нова українська школа» – 8 год.;

- створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами – 8 год.;

- використання цифрових технологій та технологій дистанційного навчання в освітньому процесі – 4 год.

Графік освітнього процесу підвищення кваліфікації асистентів вчителів – з жовтня по червень навчального року та за наявності не менше зареєстрованих 15 осіб.

Форми підвищення кваліфікації:

- інституційна (очна) / дистанційна.

Обсяг (тривалість) програми підвищення кваліфікації соціальних працівників – 30 годин (1 кредити ЄКТС).

Один день підвищення кваліфікації оцінюється у 6 годин (0,2 кредиту ЄКТС).

Мінімальна та максимальна кількість осіб (в одній групі), які підвищують кваліфікацію за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки – 15 – 30.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

підвищення кваліфікації для асистентів вчителя

«Методичний інструментарій та прикладні аспекти професіоналізації асистента вчителя в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа»

№ з/п	Тема	Форма проведення	Год	Викладач	Кафедра
1	2	3	4	5	6
Напрямок «Формування у здобувачів освіти ключових компетентностей, визначених частиною першою статті 12 Закону України «Про освіту»					
1	2	3	4	5	6
	Вхідне опитування	анкетування			педагогіки та соціальної роботи
1	Інноваційні практики для впровадження компетентісного підходу	лекція з елементами практикуму	2	Доцент, кандидат педагогічних	педагогіки та соціальної

	в освітньому процесі			наук Ковальчук І.В.	роботи
2	Інклюзивна компетентність – вимога Концепції НУШ чи унікальність системи індивідуальних властивостей особистості педагога ?	семінар-практикум	2	Доцент, кандидат педагогічних наук Ковальчук І.В.	педагогіки та соціальної роботи
3	Асистент вчителя: ролі в зарубіжній та вітчизняній практиці, професіограма та ключові компетентності.	лекція-візуалізація з елементами кейс-методу	2	Доцент, кандидат педагогічних наук Платаш Л.Б.	педагогіки та соціальної роботи
4	Діти із особливими освітніми потребами: підходи до класифікації, специфіка розвитку та адаптації до шкільного навчання, умови комфортного переходу від початкової до старшої школи.	лекція-візуалізація з елементами кейс-методу	2	Доцент, кандидат педагогічних наук Платаш Л.Б.	педагогіки та соціальної роботи
5	Особливості соціалізації дітей з особливими освітніми потребами	практикум	2	Доцент, кандидат педагогічних наук Мудрий Я.С.	педагогіки та соціальної роботи.
Всього годин за напрямом			10		
Напрямок «Розвиток професійних компетентностей, необхідних для партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу, забезпечення особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти та Концепції «Нова українська школа»»					
1	Інтерактивні технології у профорієнтаційній роботі з учнями з позиції освітніх інновацій	Лекція-візуалізація	2	Асистент, кандидат педагогічних наук Андрійчук С.В.	педагогіки та соціальної роботи
2	Діагностика і корекція	інтерактивна	2	Асистент,	педагогіки

	дезадаптованості школярів	лекція		кандидат педагогічних наук Андрійчук С.В.	та соціальної роботи
3	Супервізія у професійній діяльності асистента вчителя	Лекція-візуалізація	2	Асистент, кандидат педагогічних наук Попов О.А.	педагогіки та соціальної роботи
4	Шкільна медіація: врегулювання конфліктів серед учасників освітнього процесу ЗСО	лекція-візуалізація	2	Асистент, кандидат педагогічних наук Білик Н.М.	педагогіки та соціальної роботи
Всього годин за напрямом			8		
Напрямок «Створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами»					
1	Інструментарій додаткової підтримки дітей з особливими потребами в освітньому процесі	практикум	2	Доцент, кандидат педагогічних наук Платаш Л.Б.	педагогіки та соціальної роботи
2	Соціально-педагогічна профілактика булінгу та мобінгу в освітньому середовищі	Лекція-візуалізація	2	Асистент, кандидат педагогічних наук Гуляєва М.М.	педагогіки та соціальної роботи
3	Профілактика психосоматичних розладів особистості в освітньому процесі	Майстер-клас з елементами тренінгу	2	Асистент, кандидат психологічних наук Цимбалюк Н.С.	педагогіки та соціальної роботи
4	Індивідуальна програма розвитку та індивідуальний навчальний план як механізми індивідуалізації освітньої траєкторії й	практикум з елементами кейс-методу	2	Доцент, кандидат педагогічних наук Платаш Л.Б.	педагогіки та соціальної роботи

	забезпечення додаткових потреб дитини з ООП				
	Всього годин за напрямом		8		
Напрямок «Використання цифрових технологій та технологій дистанційного навчання в освітньому процесі»					
1	Засоби візуалізації навчального матеріалу у роботі асистента вчителя	майстер-клас	2	Асистент, кандидат педагогічних наук Попов О.А.	педагогіки та соціальної роботи
2	Технології підтримки персоніфікованого інклюзивного освітнього середовища з урахуванням нозології дитини	практикум-візуалізація	2	Доцент, кандидат педагогічних наук Платаш Л.Б.	педагогіки та соціальної роботи
	Всього годин за напрямом		4		
	Всього годин		30		

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться / набуватимуться

У ході підвищення кваліфікації вдосконалюватимуться / набуватимуться **компетентності**, що відповідають вимогам Професійного стандарту вчителя закладу загальної середньої освіти (2020)

Загальні компетентності

ЗК 1	Громадська. Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства; застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України.
ЗК 2	Соціальна. Здатність діяти на основі соціальної відповідальності та громадянської свідомості, застосовувати процедури і технології захисту прав і свобод осіб з особливими освітніми потребами відповідно до основних міжнародних правозахисних документів та чинного законодавства України.
ЗК 3	Соціальна. Здатність до співробітництва в групі та команді, мобільність, вміння адаптуватись і визначати особисті цілі та виконувати різні ролі й функції в колективі, планувати, розробляти й реалізовувати соціальні проекти індивідуальних і колективних дій; вміння визначати й реалізовувати мету комунікації в залежності від

	обставин; підтримувати взаємини; розв'язувати проблеми в різних життєвих ситуаціях.
ЗК 4	Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вихователя. Здатність до цінування та поваги до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей вихованцям, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.
ЗК 5	Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності; приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.
ЗК 6	Етична. здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках «вихователь-дитина», «дитина-дитина», «вихователь-вихователь» на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики педагогічного працівника);
ЗК 7	Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів; здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності; здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань;

Фахові компетентності

ФК 1	Інклюзивна. Здатність здійснювати професійні функції, враховуючи різноманітні освітні потреби дітей раннього та дошкільного віку і забезпечуючи їх включення до середовища закладу освіти та створення умов для її розвитку й саморозвитку.
ФК 2	Інформаційно-цифрова. Здатність знаходити, обробляти й аналізувати інформацію з різних джерел; застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для розгляду конкретних питань з організації та впровадження інклюзивної освіти, вирішення фахових завдань у професійно-педагогічній діяльності
ФК 3	Педагогічного партнерства. Здатність працювати в команді психолого-педагогічного супроводу дитини; здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з колегами, дітьми та їхніми батьками в інклюзивному освітньому середовищі; уміння демонструвати соціально-емоційну компетентність у професійних ситуаціях.
	Професійно-комунікативна. Здатність актуалізувати та

	<p>застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з суб'єктами освітнього процесу, батьками, колегами.</p> <p>Складники професійно-комунікативної компетентності педагогічного працівника: емоційна, вербально-логічна, інтерактивна, соціально-комунікативна, технічна, предметно-змістова.</p>
	<p>Психологічна. Здатність до розвитку суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку.</p>

Спеціальні компетентності

Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
<p>V1.1. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища</p>	<p>V1.1.31. Інструменти забезпечення інклюзивного навчання (інклюзивна культура, інклюзивна політика, інклюзивна практика тощо).</p> <p>V1.1.32. Принципи і стратегії універсального дизайну в сфері освіти і розумного пристосування</p>	<p>V1.1.U1. Використовувати інструменти забезпечення інклюзивного навчання в освітньому процесі.</p> <p>V1.1.U2. Застосовувати принципи і стратегії універсального дизайну в сфері освіти і розумного пристосування для забезпечення доступності (фізичної, інформаційної тощо) здобуття освіти.</p>
<p>V1.2. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами</p>	<p>V1.2.31. Принципи, форми та методи ефективної підтримки осіб з особливими освітніми потребами.</p> <p>V1.2.32. Види адаптацій/модифікацій в освітньому процесі, зумовлених особливими освітніми потребами учнів</p>	<p>V1.2.U1. Забезпечувати педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами.</p> <p>V1.2.U2. Здійснювати необхідні адаптації /модифікації в освітньому процесі відповідно до особливих освітніх потреб учнів</p>
<p>V1.3. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей а</p>	<p>V1.3.31. Технології індивідуального та диференційованого навчання.</p> <p>V1.3.32. Способи виявлення здібностей, інтересів, реальних навчальних можливостей учнів.</p> <p>V1.3.33. Середовище як чинник розвитку</p>	<p>V1.2.U1. Організувати процеси навчання, виховання і розвитку учнів з урахуванням їхніх потреб, здібностей і реальних навчальних можливостей.</p> <p>V1.3.U2. Використовувати в роботі з учнями матеріали, пристрої та обладнання (за потреби) для задоволення їхніх індивідуальних потреб у навчанні, особистісному та фізичному розвитку.</p> <p>V1.3.U3. Організувати освітній</p>

інтересів	особистості учнів.	простір безпечно та з урахуванням особливостей, потреб і можливостей учнів.
БЗ.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства	БЗ.2.32. Основні форми конструктивної взаємодії з батьками в інтересах учнів	БЗ.2.У3. Співпрацювати з батьками як членами команди психолого-педагогічного супроводу учня з особливими освітніми потребами.
БЗ.3. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами	БЗ.3.31. Основні принципи командної взаємодії. БЗ.3.32. Основні завдання членів команди психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами	БЗ.3.У1. Організовувати співпрацю із залученими фахівцями на основі принципів командної взаємодії. БЗ.3.У2. Співпрацювати із залученими фахівцями у процесі розроблення та реалізації індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану для осіб з особливими освітніми потребами (за потреби)

Професійні можливості за результатами опанування програми:

- *знання* сутності, завдань та принципів інклюзивної освіти, ролі асистента вчителя в інклюзивному навчанні дітей з ООП в умовах реалізації концепції НУШ;

- *знання та використання* інноваційних технологій, стратегій педагогічної взаємодії в інклюзивному класі; інструментарію додаткової підтримки й стимулювання школярів з ОП;

- *знання та урахування* вікових і психофізіологічних особливостей, потреб дітей з порушеннями розвитку в організації інклюзивного освітнього середовища;

- *вміння* розробляти індивідуальну програму розвитку та/або індивідуальний навчальний план учня з ООП (за потреби), сприяти формуванню його індивідуальної освітньої траєкторії, успішній соціалізації, комфортному й ефективному переходу від початкової до базової освіти;

- *вміння* використовувати техніки супервізії, стрес-менеджменту та медіації.

Вартість послуг

Встановлення вартості платної послуги здійснюється на базі економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних з її наданням відповідно до пункту 2 наказу Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України від 23.07.2010 року № 736/902/758.

Розмір плати за підвищення кваліфікації визначається на підставі її вартості. Калькуляційною одиницею є вартість отримання послуги однією фізичною особою за весь період її надання у повному обсязі. Вартість платної послуги затверджується та оголошується наказом ректора Університету.

Інформація про вартість послуг висвітлена на сайті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича – <https://drive.google.com/file/d/1XMAydSKnuGRQ6yeblnjfAzMPoNDQWegM/view>

Місце надання послуги

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
вул. Рівненська, 14а, корпус 8, ауд. 604 (кафедра педагогіки та соціальної роботи).

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації

Факт підвищення кваліфікації підтверджується свідоцтвом про проходження підвищення кваліфікації (Додаток А), яке розробляється Університетом, підписується ректором або уповноваженою ним особою – першим проректором.

Зміст свідоцтва про підвищення кваліфікації

Міністерство освіти та науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Серія ____ Номер ____/____ від «__» _____ 20__ р.

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ

з «__» _____ 20__ року по «__» _____ 20__ року

підвищив (-ла) кваліфікацію в Чернівецькому національному університеті
імені Юрія Федьковича (м. Чернівці, Україна)
за програмою підвищення кваліфікації педагогічних працівників
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Тема «Методичний інструментарій та прикладні аспекти професіоналізації асистента вчителя в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа»»
(напрями: формування у здобувачів освіти ключових компетентностей, визначених ч.1 ст.12 Закону України «Про освіту» – 10 год.; розвиток професійних компетентностей, необхідних для партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу, забезпечення особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти та Концепції «Нова українська школа» – 8 год.; створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами – 8 год.; використання цифрових технологій та технологій дистанційного навчання в освітньому процесі – 4 год.

Загальний обсяг програми – 30 годин.

Форма підвищення кваліфікації – інституційна (очна) / дистанційна.

Опис досягнутих результатів навчання

знання сутності, завдань та принципів інклюзивної освіти, ролі асистента вчителя в інклюзивному навчанні дітей з ООП в умовах реалізації концепції НУШ; *використання* інноваційних технологій, стратегій педагогічної взаємодії в інклюзивному класі; інструментарію додаткової підтримки й стимулювання школярів з ООП; *урахування* особливостей та потреб дітей з порушеннями розвитку при організації інклюзивного освітнього середовища; *розроблення* індивідуальної програми розвитку та/або індивідуального навчального плану учня з ООП (за потреби), *сприяння* формуванню його індивідуальної освітньої траєкторії, успішній соціалізації, комфортному й ефективному переходу від початкової до базової освіти; *використання* технік супервізії, стрес-менеджменту та медіації.

Перший проректор

Василь БАЛУХ

«__» _____ 2021 р.